

Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lagstiftning om förskoleundervisning

Till riksdagen har överlämnats regeringens proposition nr 91/1999 rd med förslag till lagstiftning om förskoleundervisning. Riksdagen har i ärendet mottagit kulturutskottets betänkande nr 7/1999 rd.

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att längden på den dagliga förskoleundervisningen inte överskrider längden på den dagliga nybörjarundervisningen.

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder om nuläget förorsakar ojämlikhet bland handikappade barn med förlängd läroplikt och i förekommande fall lägger fram förslag till ändring av lagstiftningen i ärendet.

Riksdagen förutsätter att utbildning också ordnas för klasslärare och barntädgårdslärare som ger förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning.

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att övergångsperioden för lärarnas behörighet blir tre år.

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder sådana ändringar i bestämmelserna som ger kommunerna möjlighet att om de så önskar överföra förvaltningen och styrningen av dagvården från socialnämnden till den nämnd som svarar för undervisningsväsendet.

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ändra bestämmelserna så att elever som deltar i förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning omfattas av skolskjutsförmånen från och med den 1 augusti 2001.

Riksdagen förutsätter att regeringen om tre år, då förskoleundervisningsreformen har trätt i kraft i hela sin omfattning, lämnar en redogörelse om reformen, där den gör en utvärdering av reformens verkningar och i vilken mån de uppställda målen har nåtts.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 augusti 1998 om grundläggande utbildning (628/1998) 1 § 2 mom., rubriken för 4 § samt 4 § 1 och 4 mom., 5 §, 6 § 1 och 2 mom., 10 § 1 mom., 32 § 1 mom., 33 § 1 mom. och 34 § 1 mom. samt

fogas till 7 § ett nytt 5 mom., till 14 § ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 26 a § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag bestäms dessutom om den förskoleundervisning som i regel ges året innan läroplikten uppkommer, om den påbygg-
nadsundervisning som ges dem som slutfört

den grundläggande utbildningens lärokurs och om den förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen. Om förskoleundervisning enligt denna lag ordnas på en sådan dagvårdsplats som avses i 1 § 2 eller 3 mom. lagen om barndagvård (36/1973) tillämpas på förskoleundervisningen dessutom, om inte något annat bestäms i denna lag eller i

en förordning med stöd av den, vad som bestäms i lagen om barndagvård eller i en förordning med stöd av den.

4 §

Skyldighet att ordna grundläggande utbildning och förskoleundervisning

Kommunen är skyldig att för barn i läropliktsåldern som bor på kommunens område ordna grundläggande utbildning samt förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer. Kommunen är dessutom skyldig att ordna förskoleundervisning det år läroplikten uppkommer för barn som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. och för barn som enligt 27 § inleder den grundläggande utbildningen ett år senare än vad som bestämts. De tjänster som avses i denna lag kan kommunen ordna själv eller i samråd med andra kommuner eller genom att skaffa tjänsterna av de anordnare av grundläggande utbildning som avses i 7 eller 8 §. Kommunen kan skaffa tjänster som gäller förskoleundervisning också av någon annan offentlig eller privat serviceproducent. Kommunen svarar för att de tjänster som den skaffar ordnas enligt denna lag.

En kommun som har såväl finsk- som svenskspråkiga invånare är skyldig att ordna grundläggande utbildning och förskoleundervisning separat för vardera språkgruppen.

5 §

Annan utbildning och grundläggande utbildning för andra än läropliktiga

Kommunen kan ordna förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och påbyggnadsundervisning. Kommunen beslutar om ordnande av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga.

6 §

Bestämmande av skolplats för eleverna

Undervisningen i kommunen skall ordnas så att elevernas resor med hänsyn till bebyggelsen, skolornas och andra undervisningsplatsers placering samt kommunikationerna är så trygga och korta för eleverna som möj-

ligt. När förskoleundervisning ordnas skall dessutom beaktas att de barn som deltar i undervisningen har möjlighet att utnyttja dagvårdsservice.

Läropliktiga och andra som får sådan undervisning som avses i denna lag skall av kommunen anvisas en närskola enligt 1 mom. eller en annan lämplig plats, vid vilka utbildningen enligt 4 § 1 och 2 mom. denna lag sker på elevens eget språk, om kommunen är skyldig att ordna undervisning på nämnda språk. En elev som får förskoleundervisning kan som plats för undervisningen anvisas också en sådan dagvårdsplats som avses i 4 § 1 mom. och som uppfyller motsvarande krav eller någon annan plats som lämpar sig för förskoleundervisning. Av grundad anledning som har samband med undervisningen kan kommunen byta plats för undervisningen utan att ändra på undervisningsspråket.

7 §

En registrerad sammanslutning eller stiftelse som utbildningsanordnare

En utbildningsanordnare som beviljats tillstånd att ordna förskoleundervisning kan skaffa tjänster som gäller förskoleundervisning av en offentlig eller privat serviceproducent. Den som ordnar undervisningen svarar för att de tjänster som skaffas ordnas enligt denna lag.

10 §

Undervisningsspråk

Skolans undervisningsspråk och det språk som används i undervisning som ordnas på annan plats än i skolan är antingen finska eller svenska. Undervisningsspråket kan också vara samiska, rommani eller teckenspråk. Dessutom kan en del av undervisningen meddelas på något annat språk än elevens egna ovan nämnda språk, om detta inte äventyrar elevens möjligheter att följa undervisningen.

14 §

Timfördelning och grunderna för läroplanen

I fråga om förskoleundervisningen bereds det beslut som gäller timfördelningen och som avses i 1 mom. av undervisningsministeriet i samråd med social- och hälsovårdsministeriet och det beslut som gäller grunderna för läroplanen och som avses i 2 mom. till den del det gäller förskoleundervisningen av utbildningsstyrelsen i samråd med forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

26 a §

Rätt till förskoleundervisning

Ett barn har rätt att få förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer. Barn som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. och sådana barn som enligt 27 § inleder den grundläggande utbildningen ett år senare än vad som bestämts, har rätt till förskoleundervisning också det år läroplikten uppkommer.

Eleven vårdnadshavare beslutar om deltagande i förskoleundervisningen, utom i fråga om det undantag som anges i 26 § 1 mom. Bestämmelser om förfarandet vid ansökan till förskoleundervisning utfärdas vid behov genom förordning.

Bestämmelser om bildandet av undervisningsgrupper i förskoleundervisningen utfärdas vid behov genom förordning.

32 §

Skolresor

Om en elev i grundläggande utbildning, påbyggnadsundervisning eller sådan föresko-

leundervisning som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. har längre än fem kilometer till skolan eller om vägen med beaktande av elevens ålder eller andra omständigheter är alltför svår, ansträngande eller farlig, har eleven rätt till fri skolskjuts eller till ett tillräckligt understöd för transport eller ledsagande till skolan.

33 §

Inkvartering

Om skolresan för en elev i grundläggande utbildning, påbyggnadsundervisning eller sådan förskoleundervisning som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. inte kan ordnas på det sätt som bestäms i 32 § 2 mom. har eleven rätt till avgiftsfri inkvartering och helpension.

34 §

Hälsovård och vård vid olycksfall

Vården vid olycksfall som har drabbat eleven i skolan eller på någon annan plats där undervisning ordnas, under skolresan eller på inkvarteringsstället är avgiftsfri för eleven.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2000.

Utan hinder av vad som bestäms i 4 § 1 mom. och 26 a § om förskoleundervisning för andra barn än sådana som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom., börjar kommunens skyldighet att ordna förskoleundervisning och barnets rätt till förskoleundervisning först från den 1 augusti 2001.

Lag**om ändring av 17 § lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 augusti 1998 om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) 17 § 1 mom. och

fogas till 17 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1186/1998, ett nytt 8 mom. varvid det nuvarande 8 mom. blir 9 mom. som följer:

17 §

Priserna per enhet för grundläggande utbildning

Priserna per enhet per elev i grundläggande utbildning skall beräknas vartannat år på basis av de riksomfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har haft för den grundläggande utbildningen under året före det då priserna per enhet bestäms. När priserna per enhet beräknas beaktas emellertid inte utgifterna för undervisning utomlands eller de elever som får sådan undervisning. Vid beräkningen av priserna per enhet beaktas 85 procent av antalet elever som får förskoleundervisning avsedd för andra elever än sådana som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. lagen om grundläggande utbildning och 60 procent av de elever som fyllt 18 år.

Priset per enhet i förskoleundervisning för andra elever än sådana som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. lagen om grundläggande utbildning är 85 procent av det pris per enhet som bestäms per elev för utbildningsanordnaren i fråga.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2000.

Utan hinder av 6, 8 och 9 § lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) är den statsandel som kommunen beviljas från den 1 augusti 2000 till utgången av nämnda år för förskoleundervisning som ordnas för andra elever än sådana som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. lagen om grundläggande utbildning, fem tolfedelar av ett belopp som

är 57 procent av produkten av antalet elever som får nämnda undervisning hösten 2000 och priset per enhet för förskoleundervisningen.

Utan hinder av 6, 8 och 9 § lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet är den statsandel som kommunen beviljas från ingången av 2001 till den 30 juni nämnda år för förskoleundervisning som ordnas för andra elever än sådana som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. lagen om grundläggande utbildning, sex tolfedelar av ett belopp som är 57 procent av produkten av antalet elever som får nämnda undervisning hösten 2000 och priset per enhet för förskoleundervisningen. Efter detta beviljas kommunen statsandel för nämnda förskoleundervisning enligt vad som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Utan hinder av 7 § lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet är den statsandel som samkommuner och privata utbildningsanordnare beviljas från den 1 augusti 2000 till utgången av nämnda år för förskoleundervisning som ordnas för andra elever än sådana som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. lagen om grundläggande utbildning, fem tolfedelar av produkten av antalet elever som får nämnda undervisning och priset per enhet för förskoleundervisningen.

Utan hinder av 17 § 1 mom. i denna lag samt 1 § 3 mom. lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet beaktas kostnaderna för förskoleundervisning som har ordnats i samband med barndagvård 1999 inte i de riksomfattande totalkostnaderna för grundläggande utbildning när priserna per enhet för grundläggande utbildning för 2001 räknas ut.

Lag**om ändring av lagen om barndagvård**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 19 januari 1973 om barndagvård (36/1973) 11 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 630/1991, samt
fogas till lagen en ny 1 a och en ny 11 b § som följer:

1 a §

När förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998) ordnas på en sådan dagvårdsplats som avses i 1 § 2 eller 3 mom. i denna lag, tillämpas på förskoleundervisningen vad som bestäms i denna lag eller i en förordning med stöd av den, om inte något annat bestäms i lagen om grundläggande utbildning eller i en förordning med stöd av den.

11 a §

Kommunen skall, utöver vad som bestäms i 11 §, se till att barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare, efter utgången av den tid för vilken moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (364/1963) får betalas, kan få en sådan av kommunen anordnad dagvårdsplats för barnet som avses i 1 § 2 eller 3 mom. och att barnet kan få dagvård tills det såsom läropliktigt enligt lagen om grundläggande ut-

bildning inleder den grundläggande utbildningen. Dagvård skall dock anordnas under en del av dagen, när barnet innan det har nått den i lagen om grundläggande utbildning nämnda läropliktsåldern deltar i förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning. Dagvården skall om möjligt anordnas i den form som barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare önskar.

11 b §

När dagvård ordnas skall man se till att barn i dagvård har möjlighet att delta i förskoleundervisning enligt 1 a §.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2000.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 december 1996 om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) 3 §, 4 § 4 mom., 5 § 4 mom. och 17 § 3 mom. som följer:

3 §

Val av vårdform

Stöd enligt denna lag betalas på det villkor att barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare inte väljer en dagvårdsplats enligt 11 a § 1 mom. lagen om barndagvård och att barnet faktiskt är bosatt i Finland.

Rätt till stöd för hemvård av barn föreligger dock endast, om barnet inte har fyllt tre år eller om det hör till samma familj som ett annat barn under tre år som berättigar till vårdpenning och som vårdas på samma sätt.

Om barnet inte deltar i förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998) anses såsom val av dagvårdsplats som ordnas av kommunen enligt

1 mom. inte det att barnet under ett verksamhetsår omedelbart innan det såsom läropliktigt inleder den grundläggande utbildningen deltar i halvdagsvård som kommunen ordnar.

4 §

Vårdpenning

Utan hinder av 3 mom. är vårdpenningen enligt stödet för privat vård av barn dock 350 mark per kalendermånad, om barnet deltar i sådan dagvård eller sådan förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning som avses i 3 § 3 mom. eller om barnet i enlighet med 27 § lagen om grund-

läggande utbildning inleder den grundläggande utbildningen ett år tidigare än vad som bestäms.

17 §

Utbetalning

5 §

Vårdtillägg

I det fall som avses i 4 § 4 mom. är vårdtillägget till stödet för privat vård av barn dock hälften av det belopp som vårdtillägget annars skulle uppgå till.

Utbetalningen av stödet upphör dock senast den 31 juli det år då barnet som läropliktigt inleder den grundläggande utbildningen.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2000.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag**om ändring av 7 a § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 3 augusti 1992 om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) 7 a § 6 mom., sådant det lyder i lag 1134/1996, som följer:

7 a §

Avgifter för barndagvård

Om ett barn är i dagvård en del av dagen eller om vårdtiden per dag, vecka eller månad annars fortgående är betydligt kortare än den regelrätta vårdtiden i heldagsvård, skall

kommunen på de grunder den bestämmer ta ut en avgift i relation till vårdtiden som är lägre än avgiften för heldagsvård enligt 2—4 mom. Även avgiftsfri förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning (628/1998) skall beaktas som en faktor som sänker avgiften för dagvården.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2000.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 7 december 1999
